

Vejledning:

Klassens biliteracy-miljø – et samtalebaseret redskab til teamsamtaler

”Klassens biliteracy-miljø” er et redskab, der inviterer jer i teamet til at iagttage og samtale om udvikling af et flersproget læringsmiljø i jeres klasse.

Et ’biliteracy-miljø’ er et læringsmotiverende miljø, hvor elever og lærere interagerer med tale og skrift på flere sprog, og hvor flersprogethed er en ressource for faglig og sproglig udvikling, fordi alle sproglige ressourcer giver adgang til deltagelse og læring.

Et godt biliteracy-miljø rummer forhold, der knytter sig til:

- Indretning (i klasselokalet og på skolen)
- Materialer (tekster, bøger, skærme, tavler, digitale læse- og skriveteknologier, billeder)
- Aktiviteter (såvel igangsatte som spontane)
- Kommunikation og interaktion (brug af tale og skrift)

Anvendelse af ”Klassens biliteracy-miljø”

Med ”Klassens biliteracy-miljø” gennemfører man en struktureret samtale af ca. en times varighed, der fordeler sig på tre runder. Alle fra teamet deltager i samtalen, der enten gennemføres i de lokaler, hvor I til dagligt er sammen med eleverne, eller baseres på fotos af klasselokalet og områderne omkring det. Teamet vælger en gamemaster, der styrer diskussionen, sørger for, at alle kommer til orde, og overholder tiden i de tre runder.

Hele materialet kan downloades på: www.videnomlaesning.dk

Runde 1: Observér og reflektér – brug skema 1

Varighed: maks. 30 minutter

I denne fælles observations- og refleksionsrunde udfylder gamemasteren samtalskema nr. 1. Skemaet udfyldes samtidig med, at hele teamet enten bevæger sig fysisk rundt i klassen eller sammen kigger på fotos af lokalet og sammen observerer og reflekterer over klassens flersprogede læringsmiljø.

Runde 2: Kortspil på tid – brug spilleplade og spillekort

Varighed: ca. 10 minutter

I denne runde spilles et kortspil i hurtigt tempo. Spilrunden har til formål at igangsætte en diskussion, som uddybes og følges op i runde 3.

Gamemasteren lægger spillepladen på bordet, fordeler spillekortene lige mellem deltagerne og indleder spillet ved at sige sætningen på spillepladen:

Vi har et godt flersproget læringsmiljø i klassen.

Herefter lægger deltagerne på skift et kort på spillepladen og siger det, som står på kortet. Nogle kort skal man læse ordret op, andre skal man selv formulere sætninger ud fra. Hvis der eksempelvis står *Inddrag elevernes perspektiv*, så siger man noget om, hvordan man tror, læring og flersprogethed opleves af eleverne.

Det går ikke efter tur. Det gælder om at komme af med sine kort så hurtigt som muligt. Man kommer kun af med sine kort, når man tager ordet. Runde 2 er slut, når alle deltagere er kommet af med deres kort, eller der er gået 10 minutter.

Runde 3: Sæt ord på handling – brug skema 3

Varighed: maks. 30 minutter

Skemaet fra runde 1 og spillet fra runde 2 satte en samtale i gang, som alle deltog i. Nu skal teamet diskutere videre ud fra spørgsmålet:

Hvordan kan vi forbedre det flersprogede læringsmiljø i vores klasse?

I skal her forholde jer til klassens flersprogede læringsmiljø og gøre brug af egen faglige viden, egne erfaringer, jeres kendskab til eleverne, jeres fag samt pædagogiske og didaktiske mål. Mens I diskuterer, udfylder I skema nr. 3.

Runde 1

Udfyld skema 1 om klassens biliteracy-miljø (maks. 30 minutter)

Ekstra skemaer kan downloades på www.videnomlaesning.dk

Teamet bevæger sig rundt i klasselokalet og områderne omkring det eller kigger på fotos og graver i hukommelsen – og udfylder skemaet. Skriv gerne eksempler ned undervejs.

1)

Angiv klassens navn: _____

Angiv navne på alle i teamet:

Spørgsmål til indretningen i klassen og på skolen

2) Klassens rum bærer præg af, at flere sprog (ord, tal, begreber) fylder i hverdagen, og at flersprogethed er synlig.

Helt uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Ved ikke
1	2	3	4	0

Begrund hvorfor:

3) Klassens rum bærer præg af elevernes modersmål, andetsprog og fremmedsprog i elevernes egne tegninger, billeder og tekster

Helt uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Ved ikke
1	2	3	4	0

Begrund svaret, og beskriv udsmykningen i klasselokalet:

4) Skolens rum bærer præg af elevernes modersmål, andetsprog og fremmedsprog i elevernes egne tegninger, billeder og tekster

Helt uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Ved ikke
1	2	3	4	0

Begrund hvorfor og besvar gerne:

Hvordan er udsmykningen på væggene på skolens gang- og fællesarealer?
Lægger fællesarealer (ude og inde) op til faglige samtaler?

Spørgsmål om adgang til materialer på flere sprog i klassen

5) Alle elever har adgang til digitale og analoge bøger, redskaber og film på mange sprog.

Helt uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Ved ikke
1	2	3	4	0

Begrund hvorfor, og besvar gerne:

- Har I et bibliotek med frilæsningsbøger/læsematerialer på mange sprog i klassen eller afdelingen, som eleverne kan benytte?
- Har eleverne adgang til digitale redskaber, der giver mulighed for at søge, læse og skrive på mange sprog?
- Har eleverne adgang til oversættelsesteknologi?
- Støttes eleverne i at finde de redskaber, de skal bruge?
- Er der materialer, som kan støtte elevers flersprogede læse-, skrive- og talestrategier?

Spørgsmål til sproglig aktivitet i klassen

6) Klassens flersprogede miljø er kendetegnet ved, at alle elever er sprogligt aktive i fagundervisningen, mundtligt og skriftligt.

Helt uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Ved ikke
1	2	3	4	0

Begrund hvordan og hvorfor eller hvorfor ikke:

- Ansporer indretningen (fx bordopstilling, plancher, gulvplads, ruminddeling, artefakter mv.) til kommunikation?
- Samler vi elever efter stærkeste sprog?
- Kræver stillede opgaver, at eleverne er aktive med sproget?
- Er der muligheder for at deltage med flere sprog?
- Er alle elever klædt på til at kunne deltage sprogligt i faglige samtaler?

7) Klassens læringsmiljø er præget af, at flersprogethed er en ressource.				
Helt uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Ved ikke
1	2	3	4	0
Begrund hvordan og hvorfor eller hvorfor ikke:				

Runde 2. Kortspil på kort tid (ca. 10 minutter) (spillekortene klippes ud)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Vær fundamentalt
uenig!

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:
"Det gode ved
vores samarbejde
er, at vi er enige
om, hvordan
vi vil styrke
et flersproget
læringsmiljø."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig noget på et
andet sprog.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:
"Hvad er egentlig
et flersproget
læringsmiljø?"

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:
"Flere sprog er
en ressource i al
læring."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Få en anden spiller
til at uddybe sit
argument.

Runde 2. Kortspil på kort tid (ca. 10 minutter) (spillekortene klippes ud)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:

"Når vi starter på et nyt emne, opfordrer vi eleverne til at bruge alle deres sprog."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:

"Det er et problem, at eleverne taler på et sprog, jeg ikke forstår."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Vær enig!

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig

"Følgende sprog taler mine elever: ..."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Inddrag et af dine fag.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:

"Flere sprog i undervisningen skaber deltagelse for alle".

Runde 2. Kortspil på kort tid (ca. 10 minutter) (spillekortene klippes ud)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:

"Forældrene er meget glade for, at de kan hjælpe deres børn med lektierne på deres stærkeste sprog."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:

"Oversættelsesarbejde styrker forståelsen for alle elever."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig

"I vores klasse er det synligt, hvor mange sprog vi kan."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Fortæl, hvordan du responderer på elevernes flersprogede input.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Beskriv kort en undervisnings-situation, hvor det var en ressource for eleven at have flere sprog.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Vær uenig

Runde 2. Kortspil på kort tid (ca. 10 minutter) (spillekortene klippes ud)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Inddrag teamets
perspektiv.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Fortæl, hvordan
du opmuntrer
eleverne til at
udvikle deres
flersprogethed.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Inddrag en
personlig erfaring.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig noget om
sprog og de
daglige rutiner i
klassen.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Inddrag elevernes
perspektiv.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig noget om
flersprogethed
og indretning af
klasselokalet.

Runde 2. Kortspil på kort tid (ca. 10 minutter) (spillekortene klippes ud)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig noget om
flersproget
identitet.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:
"Eleverne taler tit
mange forskellige
sprog i mine
timer."

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Bring tal og
matematik ind i
diskussionen.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig:
"Mange elever får
ikke brugt sprog
aktivt i timerne!"

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Bring et synspunkt
om ordforråd ind i
diskussionen.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Stil et relevant
spørgsmål til en af
de andre.

Runde 2. Kortspil på kort tid (ca. 10 minutter) (spillekortene klippes ud)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig
”Jeg giver
eleverne tænketid
i samtalen.”

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

(Skriv selv en
kommentar)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Uddyb noget, en
anden har sagt.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

(Skriv selv en
kommentar)

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Giv et eksempel
på, hvordan du
sikrer, at alle
elever er sprogligt
aktive i fag-
undervisningen.

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR LÆSNING

Sig
”Jeg opfordrer
aktivt eleverne
til at inddrage
flere sprog i
undervisningen.”

Runde 2: Kortspil på kort tid

Spil dit kort ind på denne plade, samtidig med at du siger det, der står på kortet, eller tænker og taler ud fra det, kortet beder dig om.

Start spillet ved, at gamemasteren siger:

”Vi har et godt flersproget læringsmiljø i klassen.”

Runde 3

Refleksions- og handlingsrunde (maks. 30 minutter)

Skemaet fra runde 1 og spillet fra runde 2 satte en samtale i gang, som I alle deltog i. Nu diskuterer teamet videre. I skal forholde jer til klassens flersprogede læringsmiljø og gøre brug af egen faglig viden, egne erfaringer, jeres kendskab til eleverne og didaktiske kompetencer. I diskuterer nu ud fra spørgsmålet:

Hvordan kan vi forbedre det flersprogede læringsmiljø i vores klasse?

Mens I diskuterer, udfylder I skema 3.

Skema 3

1. Hvad har vi opdaget gennem vores samtale om klassens flersprogede læringsmiljø?

2. Hvordan vil vi arbejde med at udvikle klassens flersprogede læringsmiljø?

3. Hvad er de næste skridt? Hvad vil I arbejde videre med sammen? Hvem gør hvad?

Ekstra skemaer kan downloades på www.videnomlaesning.dk